

PUTNU VĒROŠANA DABĀ

Lauka pētījums

Darba izpildes laiks 40 minūtes

Mērķis

Pilnveidot prasmi veikt novērojumus dabā, nosakot putnu sugas pēc to ārējā izskata.

Skolēnam sasniedzamais rezultāts

- Saskata putnu raksturīgās pazīmes.
- Nosaka tuvākā apkārtnē sastopamās putnu sugas, izmantojot putnu attēlus vai noteicējus.
- Reģistrē novērojumus un secina par putnu daudzveidību, to dzīvesvietām.

Nepieciešamie resursi

Planšetes, uz kurām novietot darba lapas, binokļi (ja skolā to nav, var aicināt skolēnus tos paņemt no mājām), fotoaparāts, putnu attēli B_08_VM_03_VM_02_Putnu daudzveidība vai putnu enciklopēdijas, noteicēji, novērojumu vietas karte vai plāns.

Ieteikumi darba organizēšanai

Iepriekšējās stundās skolēni ir iepazinuši izplatītākās Latvijas putnu sugas. Iepriekš jāizstrādā maršruts, kurā veicams pētījums. Lielāka iespējamība novērot putnus ir kokiem bagātās vietās. Var izvēlēties ceļu līdz neaizsalstošai ūdenskrātuvei, ja tajā sastopamas pīles. Pateicīga vieta ir parks, skolas dārzs, autoosta vai dzelzceļa stacija, kur pulcējas piebaroto putnu bari. Āra nodarbības parasti ieilgst, tādēļ vēlams tās plānot mācību dienas beigās. Putnu vērošanu var veikt arī pavasarī pēdējā temata ietvaros. Lai nekur nebūtu jāiet, var ierīkot dažāda veida putnu barotavas teritorijā pie skolas, tikai tad jārūpējas, lai tajās visu ziemu būtu putniem piemērota barība.

Ieteikumi darba vadīšanai

Pētnieciskās darbības posmi	Metodiskie norādījumi
Plānošana	Jāatgādina uzvedības un drošības noteikumi, kas jāievēro bioloģijas āra nodarbībās. Iepazīstina ar pārgājienu maršrutu, laiku un vietu, kurā satiksies, cik ilgs būs pētījums.
Eksperimentālā darbība	Paskaidro, ka novērojumiem ir divas daļas: <u>pirmajā daļā</u> skolēni novēro un sīkāk raksturo vienu brīvi izvēlētu putnu pēc tā ārējā izskata un nosaka tā sugu, bet <u>otrajā daļā</u> – nosaka visas pārējās putnu sugas, kas manītas pārgājienu laikā . Skolēni darbu veic individuāli vai pāros. Var ieteikt skolēniem putnus fotografēt, ja uzreiz nav iespējams noteikt to sugu un ir nepieciešama skolotāja konsultācija. Atgādina, ka zvirbuļiem, svilpjiem jeb sarkankrūtišiem un meža pīlēm vērojamas dzimumu atšķirības. Putnu baru var veidot vairāku sugu putni, piemēram, mājas un lauku zvirbuļi vai vārnas un kovārņi. Reizēm, barojamies ar augļiem un sēklām pīlādžos, ceriņos vai liepās, var pamanīt caurceļotājus putnus: zīdastes, svilpjus jeb sarkankrūtišus.
Rezultātu analīze un izvērtēšana	Ja iespējams, skolēni desmit minūtes pirms stundas beigām atgriežas klasē un analizē rezultātus, secina . Nākamās stundas sākumā vēlams pārrunāt, kā skolēniem veicās ar putnu novērošanu un sugu noteikšanu. Var arī ieteikt katram skolēnam individuālu maršrutu, kurā veikt novērojumus. Pēc tam klasē var organizēt kopīgu sarunu par putnu izplatību dažādās ekosistēmās.

